

UIT D' OUDE DOOS

BOSBESSENPLUK

Ook afgelopen zomer bleek, naar we links en rechts vernamen, een goede bosbessenooft te hebben opgeleverd. Dat plukken van de smakelijke besjes is al een zeer oude bezigheid die ook nog een paar centen kon opleveren. Vooral in vroeger jaren trokken veel huishoudens met moeder voorop, gevolgd door de kinderen die rustig een paar weken van school werden gehouden al vroeg in de ochtend de bossen in.

Na werktijd kwam vader op de fiets naar een afgesproken punt, hing de volle emmers aan het stuur waarna men gezamenlijk huiswaarts trok en de bessen naar een opkoper werden gebracht. De opbrengst van twee of drie weken inspannend zwoegen werd veelal besteed aan het kopen van kleding.

Maar of men nu voor de verkoop, dan wel voor eigen gebruik ging plukken, van zo'n dag in de bossen vol stemmen dichtbij of verderop om contact met elkaar te houden, ging een bijzondere bekoring uit. In mijn jeugd trokken vrij veel mensen naar de Sijsseltse bossen, die niet alleen vrij dicht bij huis lagen, maar bovendien voor ieder toegankelijk waren.

Bosbessenpluk op de Hindekamp (foto Jac. Gazenbeek 1962)

Wel werd elke zomer een bepaald gedeelte, zo'n vijftig bij honderd meter, met puntdraad afgezet, bekend als "het verboden stuk." De opbrengst daarvan was bestemd voor de familie Bentinck, toenmalig bezitter van deze bossen. Het werd van de vroege ochtend tot de late avond constant bewaakt door boswachter Peter Koudijs, die nauwlettend toezag dat geen ongenode plukkers van deze overvloed gebruik maakten.

Overigens wel begrijpelijk, dat de rechtmatige eigenaars op een portie bosbessen gesteld waren. Op het landgoed De Valaouwe deed men het meer geraffineerd, althans volgens een bericht in de Edese Courant van 5 juli 1947.

Twee dames uit Lunteren hadden vernomen dat daar volop bosbessen groeiden en trokken er met hun gezinnen, allemaal op de fiets naar toe. Ook was bekend dat daar een dubbeltje plukgeld per persoon moest worden betaald. Bij het toegangshek bevond zich de boswachter, die echter vertelde dat de voorwaarden sedert enkele dagen gewijzigd waren: voortaan moest elke volwassenen één kilo voor de beseigenaar plukken en kon pas daarna zijn eigen gang gaan. De twee dames keken elkaar wat weifelend aan. Dat kon toch niet de bedoeling zijn? De bosbaas deed wat water in de wijn; het was al niet meer zo vroeg dus zou hij volstaan met een bijdrage van in totaal één kilo.

Hij ging hen daarna voor naar een bepaald stuk bos en wees: "Kijk, er zitten bosbessen genoeg, die heb je zo bij elkaar." Dat was waar, het bleek een uitgezocht plekje en geholpen door de kinderen kon na een half uur de vereiste hoeveelheid worden afgedragen. "Mooi" meende de man "nu maar voor je zelf aan de gang, maar niet hier. Dit gedeelte van het bos blijft gereserveerd".

Hij bracht de verbouwereerde dames met hun kinderen naar een andere gedeelte van het bos waar, weliswaar bosbessen stonden, maar het stuk bos was door ettelijke voorgangers reeds grondig afgegraasd. Geen wonder dat na uren zoeken en bukken de oogst slechts twee kilo bedroeg en het gezelschap in een niet al te beste stemming naar huis ging. Er werden minder vleiende opmerkingen aan het adres van de beseigenaar gemaakt. Eén van de dames drukte het niet geheel ten onrecht als volgt uit: "Op school leerden we dat Alva de tiende penning nam, maar wij moesten kennelijk de derde penning inleveren."